

Ög 145. Dagsbergs kyrka.

Pl. 75.⁵

Litteratur: O. Montelius, Svenska runstenar om färder österut (i: Fornvännen 1914), s. 111; A. Nordén, Skrivelse till Riksantikvarien ^{18/7} 1938, dnr 2780/38 (och 4499/38) (ATA); G. Olson, Rapport till Riksantikvarieämbetet ^{15/4} 1942, dnr 1564/42 (ATA); S. B. F. Jansson, Granskningsprotokoll 1946 (Runverket).

Avbildningar: G. Olson a.a. foto 1941 (ATA), se även fig. 153.

Runstenen, som är den ena av Östergötlands två säkra Ingvarsstenar, satt till år 1941⁶ i södra kyrkogårdsmuren, mitt emellan dennas port och murens hörn i öster, men blev **detta år** uttagen och placerad på bogårdsmuren nära invid kyrkogårdens västra ingångsport. Stenen är av ljusröd granit, måtten äro 0,70 × 0,49 m.⁷

Inskrift:⁸

...ur : sin : er : furs : ... hilfni^hki : -ustr
 5 10 15 20

»... sin fader(?), som omkom ... krigshär österut.»

Till läsningen: Brate synes mig icke riktigt ha uppfattat den binderuna av **n** och **k**, som bildar tecknet 19. Runans högra bst är böjd och går ända upp till övre ramlinjen, tillhör alltså ett **k**, medan vänstra bst nästan når nedre ramlinjen. Runan synes böra uppfattas som ett samstava **nk**, trots att omständigheterna föranlett ristaren att föra **n**-runans bst nedåt t.v.⁹ Korsen i den lilla rundeln, återgivna av Brate, äro nog tvivelaktiga, sannolikt naturliga vittringsspår.

Fig. 153. Ög 145. Dagsbergs kyrka. Foto G. Olson 1941 (ATA). Efter uttagning.

Ög 146. Dagsbergs kyrka.

Pl. 76.

Litteratur: A. Nordén, Skrivelse till Riksantikvarien ^{18/7} 1938, dnr 2780/38 (och 4499/38) (ATA); G. Olson, Rapport till Riksantikvarieämbetet ^{15/4} 1942, dnr 1564/42 (ATA); S. B. F. Jansson, Granskningsprotokoll 1946 (Runverket).

Avbildningar: Nordén a.a. foto 1938 (ATA); G. Olsons a.a. foto 1941 (ATA).

Då stenen år 1891 på Brates initiativ restes utanför södra kyrkogårdsmuren, kom man att ställa den upp och ned, med den långa oristade fotänden uppåt och den avbrutna slingan mot marken. Platsen kunde ej heller sägas vara den lämpligaste, då Dagsbergs bys byggnader söder om muren trängde sig ganska nära in på runstenen. Denna flyttades därför år 1941¹⁰ till platsen framför kyrkogårdsmurens västra port, som är huvudingången för de kyrkobesökande. Den vändes därvid rätt, med fotänden i jorden.¹¹

Inskrift:¹²

× u^{fr}aþ × seti skin ... aur sin × ír^{kil} uk ... ×
 5 10 15 20 25

»Ofrad satte stenen ... sin fader Ärkel(?) och ...»

⁵ I granskningsprotokollet 1946 skriver Jansson att planschen »är tagen före flyttningen 1942. Korsen i rundeln böra tagas bort.» I PM 1947 skriver Jansson »Korsen borttagna efter min anv. pl. 75.»

⁶ Nordén anger 1942, men stenen togs ut den 12 september 1941, se G. Olsons rapport (ATA) och figur 153.

⁷ I PM 1947 skriver Jansson: »Uppgifter om stenart och mått införda efter mina upplysningar», se Janssons granskningsprotokoll 1946. I Olsons rapport 1942 (ATA) anges måtten 0,70×0,45×0,70 m.

⁸ I PM 1947 skriver Jansson: Runristn. och ö[vers]. kan uteslutas.

⁹ För denna mening skriver Wessén/Jansson ett frågetecken i marginalen. I granskningsprotokollet från 1946 skriver Jansson: »Binderunan **nk** ej säker. Övre hälften av bst synnerligen grund.» Tillagt för hand står: Bör den uppf. så?

¹⁰ Nordén anger 1942, men stenen togs ut den 12 september 1941, se G. Olsons rapport (ATA).

¹¹ I sitt granskningsprotokoll från 1946 (Runverket) skriver Jansson: »Nya måttuppgifter nödvändiga efter flyttningen. Ljusröd granit. Höjd 1,30 m., bredd 1 m.» I sitt PM 1947 noterar sedan Jansson: Mina uppgifter: ljusröd granit. Höjd 1,30m., bredd 1m ha ej införts. I Olsons rapport 1942 (ATA) anges måtten: »h=1,30; b=1,0; t=0,60 m.» Därutöver kan nämnas uppgift om runhöjden vilken finns i förstagsinventeringen 1947, Dagsberg Raä 5 (ATA): Runhöjd 10–12 cm.

¹² I PM 1947 skriver Jansson: Runinskr. och ö[vers]. tages bort.

Plansch 75b. Ög 145. Dagsbergs kyrka. Foto Nordén 1938. [Vid planschen står »Omgivningen frilägges, varvid bildytan vidgas nedåt, så att stenen kommer mitt i bildfältet.» Jansson skriver 1947: »Duger ej. Översiktsskildern visar att hela stenen ej är med. Retusch. Ändrad.»]

Plansch 76a. Ög 146. Dagsbergs kyrka. Foto Nordén 1942. [Jansson skriver 1947: »Användbar.» Notera nedtill bortretuscherad skugga av fotografen.]

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med stora reservationer. Arbetet med utgåvan avslutades 2024-12-31.